בראשונה פרק שני יומא

גמ׳ האי מכעיא ליה לגופיה. דניבעי כהן. מיעוטא מנא לן להפשט וניתוח: **דהוה מסבר ליה לבריה.** הא דחזקיה והכי מסבר ליה ניהליה דתניא כתורת כהנים ד) ושחט שחיטה בזר כשירה: **וכי מאין באת.** לישנא דתמני׳ הוא וכי מאין באת לומר פסולה שנזקקת להכיא מקבלה להכשירה: **מכלל שנאמר כו׳.** ומתוך אותו כלל הייתי בא לפסול: **תלמוד לומר ושחט והקריבו הכהנים.** ומדכתיב כהן בקבלה וכשמיטה לא כתיב מכלל דושחט אבעלים קאי וסמך ידו ושחט לימד על השחיטה שכשירה בזר עכ״ל משנה ומינה הוה מסבר אביי לבריה הא דחזקיה הכי: **מכדי.** למדנו כאן דמקבלה ואילך מצות כהונה והך נתינת אם בתר קבלה כתיבה למה לי למכתב בה כהונה: **למעוטי הפשט וניתוח.** דלא כתיב בה כהן ותילף מהכא דדוקא כתיב קבלה ואי לא ונתנו הוה אמינא אפי׳ דלא כתיב כהן בהפשט וניתוח הוא דגלי ליה דבעי כהונה מקבלה ואילך: **דלא מעכבא כפרה.** דאין כפרה אלא בדם: **אלא מהכא וערכו בני אהרן הכהנים.** (ד) הרי למדנו מקבלה א) שאין צריך כהונה אלא למעוטי הפשט וניתוח: **אימא למעוטי סידור שני גזירי עצים.** דכון הערכים דלא כתיב בהו הכהנים אבל בנפרה בהדיא כתיב ה) ובער עליה הכהן: **לא סלקא דעתך.** דלא ניבעי סידור גזירין כהונה מדאיצטריך למעוטי הולכת עצים מכלל דסידורן בעי כהן: **הולכת עצים לא בעי כהונה.** דהאי כהן דכתיב בהולכת אברים על כרחך למעוטי הולכה אחרת בעי דאי לגופיה לא איצטריך הא אשמעינן מקבלה ואילך מצות כהונה: **וערכו למה לי.** דכתיב בהן כהונה: **למעוטי הפשט וניתוח.** וכהונה דונתנו לגופיה כדאמרינן דלא מיתמא כיון דלא מיעכבא כפרה לא תיבעי כהונה ומדגלי בה דבעינא כהונה ה) לא איצטריך למיכתב כהונה בהערכת נתחין ואע״ג דלא מיעכבא כפרה ועל כרחך למעוטי כתביה: **שעון שסה.** הנסר בחמשה והקרבים בלחד: **וניחא ליה.** הדר משני ליה הכי על העצים אשר על האש קרא יתירא הוא דהכתיב ונתנו אש וערכו עצים וערכו נתחים למה לי תו על העצים אשר על האש וגו׳ למידרש ביה דהני ו׳ כהנים הוצרכו לדבר שנאמר בו אש ועצים ומזבח ואחהו דבר שהזקקתי לכם למערכה לסדר עצים ואש למזבח בשביל: הוי

והקריבו בני אהרן מקבלה ואילך וכו׳. כפ״ק דזבחים (ד׳ ד.) פרש״י הא דאמרינן והקריבו זו קבלת הדם ולא עבודה אחרת מצאת עבודות ס״ס כגון הולכה לו זריקה משום דכתיב ושחט והקריבו ואיזו היא עבודה שהיא אחר שחיטה לאלתר הוי אומר זו קבלה והקשה ר״י דכפ״ק דזבחים ו) איכא טעמא אחרינא כדתניא התם והקריבו זו קבלת הדם לו אינו אלא זריקה כשהוא אומר וזרקו הרי זריקה אמור הא מה אני מקיים והקריבו זו קבלת הדם אלמא דלאו היינו טעמא והא דלא אמרינן זו הולכה משום דלא מסתברא לאוקמיה בהולכה ולומר מהולכה ואילך מצות כהונה משום דאפשר לנטלה דאפשר עומד בצד מזבח ושוחט דלא בעי להולין: **אלא מהכא וערכו בני אהרן הכהנים.** כפ׳ כ׳ דזבחים (ד׳ יח.) דרש הכהנים בכיהונם כהן הדיוט שלבש בגדי כ״ג ועבד עבודה עבודתו פסולה והכא דרש מדכתיב בני אהרן ואין להקשות מאי איצטריך קרא לעריכת נתחים לימלף מדקתמר מקבלה ואילך מצות כהונה תיפוק ליה מוכי תעלה על דעתך שזר קרב אלא המזבח די״ל דאפשר דקאי בארעא וזריק להו למזבח כדאי׳ לקמן בס״פ טרף בקלפי ז) גבי אלמא אליבא דאפשר דקאי אארעא ועביד במפומא:

הולכת עצים לא בעי כהונה הא סידור שני גזירין בעי כהונה. וא״ת מנא לן דאיכא למידק הכי דילמא מהכהו קרא ממעטין הולכת עצים ומהאי קרא דהכא נמעט סידור שני גזירין וי״ל מדאיצטריך למעוטי הולכת עצים אמע מינה דסידור שני גזירין בעי כהונה דאי לא בעי כהונה למה לי קרא למעוטי הולכת עצים אפילו סידור שני גזירין שהם ע״ג המזבח לא בעי כהונה כ״ם הולכת עצים ויכא לאקשויי אי לא כתב אלא קרא דלעיל לא הוה ממעטינן מיניה סידור שני גזירין אלא הולכת עצים דמסתבר עפי די״ל אפילו אי לא הוה כתב אלא קרא דוערכו הוה ממעטינן מיניה סידור שני גזירין דמסתברא קאי בסידור שני גזירין דעצים אשר על האש סידור הקשה הרי אליבו אריכיון ז״ל לר״ש דאית ליה לעיל שני גזירין בעי שני כהנים מנא ליה דבעי כהונה אי מהכא הא איצטריך קרא לגופיה קד״ל כיון דאפשר לנטלה היא כשרה בזר כדאמר בספ״ק דזבחים (ד׳ יד.) ח) הולכה בזר מחלוקת ר״ש ורבנן לר״ש דאמר עבודה שאפשר לנטלה לאו עבודה היא כשירה בזר וכו׳ עד והרי הולכת אברים לכבש דאפשר לנטלה ופסולה בזר דאמר מר והקריב הכהן כו׳ המזבח זו הולכת אברים לכבש ומשני היכא דגלי גלי וא״כ כיון דאיצטריך לגופיה א״כ סידור שני גזירין מנלן דבעי כהונה ותיכף לו רבי דר״ש לטעמייה דקאמר לקמן בספ״ד (ד׳ מה.) גבי אלמא אליבא דלא צריך קרא שלא תהא אלא בכהן משום דכי תעלה על דעתך שזר קרב אלא המזבח דלית ליה סברא דר״י דאמר בספ״ק דזבחים (ד׳ יד.) ט) הולכה בזר מחלוקת ר״ש ורבנן לר״ש דאמר עבודה שאפשר לנטלה לאו עבודה היא כשירה בזר דאמר אפשר דקאי אארעא ועביד במפומא וה״ה בסידור שני גזירין דלא מצי קאי אארעא ועביד בזריקה ולר״י דאית ליה אפשר במפומא איכא לאימר דה״ל אית ליה אפשר דזריק הגזירין לראש המזבח ואפ״ה נפקא ליה אפשר דבעי כהונה מדכתיב כהן בהולכת אברים דלגופיה לא איצטריך דסבירא ליה אע״ג דאפשר לנטלה עבודה היא אלא לגלוי מגזירין דבעינן כהונה דלאמרן בשמעתין: ט) **תחלת** עבודה דימנא היא דא״ר יוחנן ובו׳. אע״ג דברים פירקא אמר שכבר קידש תחלה לעבודה ומסקינן דלעולם עבודת לילה היא י״ל דהמקשה דהכא הקשה לאידך לישנא דלעיל דמפרש טעמא משום שיהא להכהו לישנא לא משכשינן מילתא דרבי יוחנן ואמרי׳ שכבר קידש מתחלה לעבודה וכסמוך דפריך והרי תרומת הדשן דעבודת לילה היא ונעי פיתם ופו׳ שם דפריך לגישנא קמא דלעיל אין לתמוה שבכאן פי׳ דסתמא דהש״ס פריך לאיכא דאמרי דלעיל דודאי כך הוא וכן נסמוך רוצה לישב לכל הלשונות דלעיל: למימרא

מסורת הש״ס

א) ברכות לא: פסחים קד: זבחים לב. [מנחות יט.]. ב) פסחים סה: מגיגה יא [עירובין קד.] זבחים ד. יד: כד: מנחות י. ג) [ויקהיר המזבח כל״ל]. ד) [ויקרא פרשה ד]. ה) [ויקרא י]. ו) [דף יג. וסש״ס דיה אתה]. ז) [דף מה.]. ח) [וסש״ס דיה והרי]. ט) שיין לע״ז.

תורה אור השלם

1. וְשָׁחַט אֵת בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְיָ וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
ויקרא א ה
2. וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת כְּהֻנַּתְכֶם לְכָל דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת וַעֲבַדְתֶּם עֲבֹדַת מַתָּנָה אֶתֵּן אֶת כְּהֻנַּתְכֶם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת:
במדבר יח ז
3. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אוֹתוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג ב
4. וְנָתְנוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל הָאֵשׁ: ויקרא א ז
5. וְעָרְכוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַנְּתָחִים אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הַפִּדֶּר עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִّזְבֵּחַ: ויקרא א ח
6. וְהִקְרַב וְהַכְּרָעִים יַרְחִץ בַּמַּיִם וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ:
ויקרא א יג

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח שומע אני: (ב) שם ונתני בני אהרן הכהן אש למה לי: (ג) שם וערכו למה לי למעוטי הפשט וניתוח ואימא דגופייהו והקריב הכהן אם הכל המזבחה זו הולכת אברים לכבש וכו׳ למדנו מנלה שטעון ששה הכי נמי אלא והקטיר הכהן את הכל דאי אתא למעוטי הפשט וניתוח אמר רב המנונא כל״ל: (ד) רש״י דיה אלא מהכא ובערכו בני אהרן הכהנים שאין צריך כהונה שהרי למדנו מקבלה למעוטי הפשט וניתוח כו׳ כל״ל ועל תיפת שא״ל נ״ב כל״ל ד״ה למתוא כהו כהן וכו׳: (ה) ד״ה למעוטי כו׳ דבעינא כהונה תו לא איצטריך:

תוס׳ ישנים

והאי מיבעי ליה לגופיה. פירש דמ״מ נילף דלא בעינא כהונה ונאמר דמנמיה ואילך מצות כהונה לאקשויי הפשט וניתוח דמקרא ר״ל דלעיל מהפשט וניתוח נמי עבודה הוא דהם כתיב כהן דיכול להיות הפשט וניתוח קאי בלה ואע״ג דמתיב נמי נתינת אם כהן ולא אמרינן דקאי כהן דעבודת הדם עלה כ״ש מנוס דאיכא כנף הקרבן אבל הפשט וניתוח הוא כנף הקרבן: תשמרו את כהונתכם אומר אני אפילו שחיטה. והא דדרשינן מהאי קרא עבודת מתנה כ״ש מועבדתם עבודת מתנה אבל רישא דקרא דתשמרו את כהונתכם קאי אכל עבודות וקרא דלעיל מיירי לחייב זר מיתה: **מכדי** מקבלה ואילך מצות כהונה. ת״ל דלא דוקא דמקבלה ואילך מצות כהונה הוא דבעינא כהונה אלא אפילו אם אכלו אינו חייב מיתה: **מכדי** מקבלה ואילך מצות כהונה. ת״ל דלא דוקא דמקבלה ואילך מצות כהונה ולא אמרינן דא